

Szczególne formy ochrony przyrody w Nadleśnictwie Opole:

1. Rezerваты leśne: Na terenie Nadleśnictwa Opole znajdują się dwa rezerваты

I Prądy - stosunkowo mało zniekształcone torfowisko wysokie wewnątrz kompleksu leśnego, częściowo porośnięte antropogenicznym borem bagiennym. Położone w obrębie Dąbrowa Opolska, leśnictwie Dąbrowa, w oddz. 163f, 164f,g,h, 165h, 166i. o powierzchni 55,15 ha. Podstawa prawna Rozporządzenie Nr P/11/2001 Wojewody Opolskiego z dnia 19 lipca 2001 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Prądy”.

II Srebrne Źródła - dobrze wykształcone zbiorowiska leśne: łąkowe i grądowe oraz obszar źródlisk bezimiennego dopływu rzeki Jemielnica. Znajduje się na terenie obrębu leśnego Zbicko, leśnictwa Dębska Kuźnia, w oddz. 180a-h. o powierzchni 18,37 ha. Podstawa prawna Rozporządzenie Nr 0151/P/29/2005 Wojewody Opolskiego z dnia 4 października 2005 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Zarządzenie Nr 61/09 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 31 grudnia 2009 r. zmieniające rozporządzenie Nr 0151/P/29/2005 Wojewody Opolskiego w sprawie uznania za rezerwat Przyrody.

2. Park Krajobrazowy:

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Opole znajduje się Stabrowski Park Krajobrazowy - najcenniejsze przyrodniczo fragmenty parku znajdują się w dolinach rzek Odry, Stobrawy i Budkowiczanki a ich unikatowość związana jest z okresowymi zalewami. Na terenie Nadleśnictwa Opole powierzchnia parku wynosi 132,64 ha. Został on utworzony Rozporządzeniem Wojewody Opolskiego nr P/11/99 z dnia 28 września 1999 r.

3. Obszary Chronionego Krajobrazu:

Na terenie Nadleśnictwa Opole znajdują się 2 obszary chronionego krajobrazu utworzone na mocy Uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988 r., są to: się „**Bory Niemodlińskie**” - obecnie największy kompleks leśny w zachodniej części górnej Odry. Teren obszaru zajmuje większą część lasów obrębu leśnego Dąbrowa Opolska, „**Lasy Stobrowsko Turawskie**” - główną cechą tego rozczłonkowanego, stanowiącego pozostałość po Puszczy Śląskiej obszaru, są dość dobrze zachowane, zróżnicowane gatunkowo i siedliskowo lasy. Obejmuje on lasy obrębów leśnych Krasiejów i Zbicko. Łącznie Obszary Chronionego Krajobrazu zajmują 68% lasów nadleśnictwa. Na terenie Nadleśnictwa Opole powierzchnia obszarów Chronionego Krajobrazu wynosi 14 463,18 ha.

4. Obszary sieci „Natura 2000:

I Bory Niemodlińskie - obszar stanowi część dużego, zwarteo kompleksu leśnego, charakteryzuje się bardzo dużą różnorodnością siedliskową, od siedlisk suchych na wydmach do skrajnie wilgotnych torfowisk i stawów. Szczególną wartość prezentuje zespół torfowisk przejściowych, trzęsawisk i torfowisk wysokich. Powierzchnia: 4541,3 ha. W tym na obszarze Nadleśnictwa Opole 1452,61 ha. Podstawa prawna DECYZJA KOMISJI z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).

II Łąki w okolicach Chrzastowic - łąki rozciągają się po obu stronach drogi krajowej nr 46 Opole-Częstochowa. Miejscami są koszone, miejscami teren pokrywany odłogowanymi użytkami zielone. Na całym areale miejscami występują kępy zadrzewień złożone z wierzb i olch lub pojedyncze okazy tych drzew. Powierzchnia: 795 ha. W tym na obszarze Nadleśnictwa Opole 5,79 ha. Podstawa prawna : DECYZJA KOMISJI z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)

III Grądy Odrzańskie - dolina pokryta lasami, łąkami, pastwiskami i polami uprawnymi. Lasy składają się przede wszystkim z drzewostanów dębowo-grabowych, jednakże zachowały się małe płaty zadrzewień olszowo-wiązowych i wierzbowo-topolowych. Znajdują się tu liczne ciek wodne, stare koryta rzeczne, pozostałości rozlewisk i stawów. Powierzchnia: 19 999,3 ha. W tym na obszarze Nadleśnictwa Opole 133,10 ha. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000

5. Użytki ekologiczne:

Na terenie Nadleśnictwa Opole znajduje się 5 użytków ekologicznych o powierzchni 13,36 ha. Są to – utworzone na mocy Rozporządzenia Wojewody Opolskiego nr P/3/97 z dnia 12.02.1997 r.:

- a) „Knieja” - bagno śródleśne w obrębie Krasiejów, leśnictwie Knieja, oddz. 51b,d, 52b, o łącznej powierzchni 2,59 ha
- b) „Antoniów” – bagno śródleśne obr. Krasiejów, leśnictwo Grodziec, oddz.182d, 183b, o łącznej powierzchni 1,83 ha
- c) „Dębska Kuźnia” – torfowisko w obr. Zbicko, leśnictwo Dębska Kuźnia, oddz. 184 b, o powierzchni 5,19 ha
- d) „Płaszczyna” - bagno śródleśne obr. Zbicko, leśnictwo Zawada, oddz. 229 b–o pow.0,60ha.

- e) „Grudzicki Grąd” – zbiorowisko leśne obr. Grudzice, oddz. 58r, pow. 3,15 ha.
 Utworzony Uchwałą Rady Miasta Opola nr LX/623/09 z dnia 15, 12, 2009 r.

6. Pomniki przyrody:

Na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Opole występują pomnikowe drzewa: 12 dębów, 1 buk, 1 sosna pospolita, 1 sosna wejmutka.

Lp	Nr rozporządzenia - Nr rel. Woj.	Rodzaj drzewa	Ilość (szt)	Obręb	Leśnictwo	oddział	poddział
1	0151/P/38/05 - 276	Db	1	Dąbrowa	Lipowa	178	b
2	0151/P/38/05 - 279	Db	1	Dąbrowa	Lipowa	178	d
3	0151/P/38/05 - 440	Db	1	Grudzice	Suchy Bór	7	b
4	0151/P/38/5 - 504	Db	1	Grudzice	Suchy Bór	15	b
5	0151/P/38/5 - 44	Db	1	Grudzice	Suchy Bór	15	d
6	0151/P/38/5 - 503	Db	1	Grudzice	Suchy Bór	15	g
7	0151/P/38/5 -	Db	5	Krasiejów	Krasiejów	258	l, n, p, t
8	0151/P/38/5 - 175	Bk	1	Zbicko	Dębska Kuźnia	178	f
9	0151/P/38/5 - 176	So	1	Zbicko	Dębska Kuźnia	180	c
10	0151/P/38/5 - 194	Db	1	Zbicko	Zawada	91	c
11	0151/P/38/5 - 333	So	1	Zbicko	Dębska Kuźnia	238	f
12	XXXII/178/2 001. - 19	So wej.	1	Zbicko	Dębska Kuźnia	239	c

7. Ochrona gatunków roślin:

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Rodzaj ochrony	Status w Czerwonej Księdze	Obręb	Wydzielenie
Bagno zwyczajne	<i>Ledum palustre</i>	ściśla	-	Dąbrowa	163f,
				Krasiejów	226a,266c
Barwinek pospolity	<i>Vinca minor</i>	częściowa	-	Dąbrowa	63a
				Grudzice	17c
				Zbicko	136f, 204b
Bluszcz pospolity	<i>Hedera helix</i>	częściowa	-	Grudzice	58r, 70j
				Zbicko	138i
Bobrek trójlistkowy	<i>Menyanthes trifoliata</i>	częściowa	-	Krasiejów	42b
Borówka bagienna (Pijanica)	<i>Vaccinium uliginosum</i>	-	-	Zbicko	141g
Bulawnik mieczolistny	<i>Cephalanthera longifolia</i>	ściśla	V	Grudzice	69b, 83j
Centuria pospolita (C. zwyczajna)	<i>Centaurium erythraea</i>	ściśla	-	Dąbrowa	4d
Ciemnężycza zielona	<i>Veratrum lobelianum</i>	ściśla	-	Dąbrowa	65d, 145f, 146g
Cieszynianka wiosenna	<i>Hacquetia epipactis</i>	ściśla	[V]	Grudzice	58r
Cis pospolity	<i>Taxus baccata</i>	ściśla	VU	Dąbrowa	92r
				Zbicko	180g
Czartawa drobna	<i>Circaea alpina</i>	-	-	Zbicko	180c
Długosz królewski	<i>Osmunda regalis</i>	ściśla	V	Grudzice	17h, 17j, 18a, 28d, 28c
				Krasiejów	244k
Dziurawiec skapolistny	<i>Hypericum montanum</i>	-	-	Zbicko	120d, 134b, 155a
Gnieźnik leśny	<i>Neottia nidus-avis</i>	ściśla	-	Grudzice	58r
Goryczka wąskolistna	<i>Gentiana pneumonanthe</i>	ściśla	V	Grudzice	98j, 172c
Goździk siny	<i>Dianthus gratianopolitanus</i>	ściśla	E	Zbicko	129d
Groszek błotny	<i>Lathyrus palustris</i>	-	V	Grudzice	172c
Gruszczyka mniejsza	<i>Pyrola minor</i>	-	-	Zbicko	113h, 130a
Gruszczyka okrągłolistna	<i>Pyrola rotundifolia</i>	-	-	Zbicko	69f, 114a, 130a
Gruszczyka średnia	<i>Pyrola media</i>	-	R	Zbicko	87b
Gruszczyka zielonawa	<i>Pyrola chlorantha</i>	-	-	Zbicko	113h
Gruszynka jednostronna	<i>Orthilia secunda</i>	-	-	Zbicko	120d

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Rodzaj ochrony	Status w Czerwonej Księdze	Obręb	Wydzielenie
Janowiec ciernisty	Genista germanica	-	-	Grudzice	83j
				Zbicko	75h, 162a
Kalina koralowa	Viburnum opulus	częściowa	-	Dąbrowa	9a
Konwalia majowa	Convallaria majalis	częściowa	-	Dąbrowa	11a, 41b
Korzeniówka pospolita	Monotropa hypopitys s. s.	-	-	Grudzice	46l
				Zbicko	130a
Kotewka orzech wodny	Trapa natans	ściśla	E	Dąbrowa	171d
Kozłek bzywy	Valeriana sambucifolia	-	-	Grudzice	88i
Kruszczyk szerokolistny	Epipactis helleborine	ściśla	-	Dąbrowa	6h
				Grudzice	17c, 19d, 63a, 70j, 73f, 84b, 173a,
				Zbicko	31b, 75h, 121j, 130a, 162a, 165f, 181c
Lepięźnik biały	Petasites albus	-	-	Grudzice	47d
Lilia złotogłów	Lilium martagon	ściśla	-	Zbicko	46b, 87b, 136f, 162a, 163b, 179g
Listera jajowata	Listera ovata	ściśla	-	Grudzice	69b, 84b, 133c
Łuskiewnik różowy	Lathraea squamaria	-	-	Zbicko	180c
Mącznica lekarska	Arctostaphylos uva-ursi	ściśla	-	Grudzice	82g
				Krasiejów	269f
Modrzewnica zwyczajna (M. północna)	Andromeda polifolia	-	-	Krasiejów	42c
Naparstnica zwyczajna	Digitalis grandiflora	ściśla	-	Zbicko	31b, 163b, g -b -00
Nasięźrzal pospolity	Ophioglossum vulgatum	ściśla	V	Grudzice	171d, 172c
				Krasiejów	158k
Okreźnica bagienna	Hottonia palustris	-	-	Grudzice	89a
Pajęcznica gałęzista	Anthericum ramosum	-	-	Zbicko	29a, 140c, 163g
Paprotka zwyczajna	Polypodium vulgare	ściśla	-	Zbicko	69f
Piesterzenica kasztanowata	Gyromitra esculenta	-	-	Grudzice	42f, 66a
Podejźron marunowy	Botrychium matricariifolium	ściśla	E	Zbicko	26b
Podkolan biały	Platanthera bifolia	ściśla	-	Dąbrowa	30c
				Grudzice	69b, 70j, 84b, d
				Zbicko	134b, 136f, 177c
Pomocnik baldaszkowy	Chimaphila umbellata	ściśla	-	Zbicko	114a, 130a, 134b
Porzeczka czarna	Ribes nigrum	częściowa	-	Zbicko	180g
Przygielka biała	Rhynchospora alba	-	-	Dąbrowa	163f
Przygielka biała	Rhynchospora alba	-	-	Krasiejów	42b
Przytulia północna	Galium boreale	-	-	Zbicko	102d, 120d, 155a
Rdestnica alpejska	Potamogeton alpinus	-	V	Grudzice	54g, 90c
Rosiczka okrągłolistna	Drosera rotundifolia	ściśla	V	Dąbrowa	163f
Rosiczka okrągłolistna	Drosera rotundifolia	ściśla	V	Krasiejów	42b, 147b, 183a
Rzęśl hakowata	Callitriche hamulata	-	-	Dąbrowa	5a
Siedmiopalecznik błotny	Comarum palustre	-	-	Grudzice	172c
Skrzyp zimowy	Equisetum hyemale	-	-	Dąbrowa	5a
Smardz jadalny	Morchella esculenta	ściśla	-	Grudzice	20f, 66b, 85b
Smardz stożkowy	Morchella conica	ściśla	-	Grudzice	31i, 44g, 45d, 58d

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Rodzaj ochrony	Status w Czerwonej Księdze	Obwód	Wydzielenie
Soplówka gałęzista	<i>Hericium clathroides</i>	ścista	-	Dąbrowa	177a
Starzec kędzierzawy (S. nadpotokowy)	<i>Senecio rivularis</i>	-	-	Grudzice	98c
Szczodrzeniec rozesłany	<i>Chamaecytisus ratisbonensis</i>	-	-	Zbicko	3c
Szmaciak gałęzisty	<i>Sparassis crispa</i>	ścista	-	Dąbrowa	6h, 177a
				Grudzice	7f, 31j
Śniedek baldaszkowaty	<i>Ormithogalum umbellatum</i>	ścista	-	Dąbrowa	160a
Śnieżyczka przebiśnieg	<i>Galanthus nivalis</i>	ścista	-	Grudzice	58r
Tojeść bukietowa	<i>Lysimachia thyrsoflora</i>	-	-	Dąbrowa	171d
Trędownik skrzydlaty (T. oskrzydłony)	<i>Scrophularia umbrosa</i>	-	-	Zbicko	79k
Wawrzynek wilczelyko	<i>Daphne mezereum</i>	ścista	-	Grudzice	11b, 47d, 69b, 121d, 172d
				Zbicko	164l
Welnianka pochwowata	<i>Eriophorum vaginatum</i>	-	-	Dąbrowa	163f
Widłaczek (Widłak) torfowy	<i>Lycopodiella inundata</i>	ścista	V	Krasiejów	75c
Widłak goździsty	<i>Lycopodium clavatum</i>	ścista	-	Krasiejów	25b, 183a, 226a
Widłak jałowcowaty	<i>Lycopodium annotinum</i>	ścista	-	Krasiejów	59a, 62a, 266c
Zdrojówka rutewkowata	<i>Isopyrum thalictroides</i>	-	-	Grudzice	58r
Żabieniec lancetowaty	<i>Alisma lanceolatum</i>	-	V	Grudzice	90c
Żurawina błotna	<i>Oxycoccus palustris</i>	-	-	Dąbrowa	163f
Żywiec dziewięciolistny	<i>Dentaria enneaphyllos</i>	-	-	Zbicko	180c

8. Ochrona gatunków zwierząt:

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	adres leśny	Uwagi	Rodzaj obserwacji	Liczebność
Owady						
1060	Czerwończyk nieparek	Lycaena dispar	obr. Dąbrowa 64a	podmokłe łąki nad Prószkowskim Potokiem na skraju kompleksu leśnego	bezpośrednia	nieokreślona
			obr. Grudzice 23h	wilgotna łąka i rów melioracyjny	bezpośrednia	nieokreślona
			obr. Grudzice 171b, 172a	wilgotna łąka na skraju grądu	bezpośrednia	nieokreślona
			obr. Krasiejów 247Aa	wilgotne łąki na skraju lasu nad rzeką Myślina	bezpośrednia	nieokreślona
			obr. Krasiejów 276k	wilgotne łąki na skraju lasu nad rzeką Mała Panew	bezpośrednia	nieokreślona
1061	Modraszek nausitous	Phengaris nausithous	obr. Zbicko 111k, 112f	wilgotna łąka z krwiściągiem lekarskim	bezpośrednia	nieokreślona
1059	Modraszek telejus	Phengaris teleius	obr. Grudzice 83j, 84k, 99a	wilgotna łąka z krwiściągiem lekarskim	bezpośrednia	nieokreślona
			obr. Grudzice 171b, 172a	wilgotna łąka z krwiściągiem lekarskim, goryczką wąskolistną i rdzestem wężownikiem na skraju grądu	bezpośrednia	nieokreślona
płazy						
1166	Traszka grzebieniasta	Triturus cristatus	obr. Zbicko 65a	na pn. od oddz. 65 a, jezioro "Średnie"	bezpośrednia	nieokreślona
1188	Kumak nizinny	Bombina bombina	obr. Dąbrowa 1a, 2d, 3c	niewielkie starorzecza śródlądowe z bagnistymi brzegami, brzegi fragmentami zarosnięte roślinnością trawiastą, zbiorniki na dużej powierzchni pokryte rzęsą, niewielkie dobrze oświetlone śródlądowe starorzecza i stawki, częściowo z brzegami odsłoniętymi	głosy	nieokreślona
			obr. Dąbrowa 136a	Staw "Wołowski" duży zbiornik w kompleksie leśnym	głosy	nieokreślona
			obr. Grudzice 109a, 110a	na pn. od oddz. 109 a, 110a niewielkie stawki śródlądowe	głosy	nieokreślona
			obr. Krasiejów 64b	na pn od oddz. 64 b, stawy hodowlane	głosy	nieokreślona
			obr. Zbicko 64c, 65a	jezioro "Średnie", na pn. od oddz. 64 c, 65a	bezpośrednia	nieokreślona

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	adres leśny	Uwagi	Rodzaj obserwacji	Liczebność
ssaki						
1355	Wydra	Lutra lutra	obr. Dąbrowa 136a	staw "Wołowski" położony wewnątrz kompleksu leśnego	bezpośrednia	2
			obr. Dąbrowa 138l	staw "Kamaszka" położony wewnątrz kompleksu leśnego	bezpośrednia	6
			obr. Dąbrowa 141a	staw "Książęcy" położony wewnątrz kompleksu leśnego	bezpośrednia	4
			obr. Dąbrowa 171d	staw "Sangów" położony wewnątrz kompleksu leśnego	bezpośrednia	8
			obr. Krasiejów 52a, 53f, 64b	rzeka Libawa	tropy	nieokreślona
			obr. Krasiejów 272d, 273i,	rzeka Myślina płynąca skrajem kompleksu leśnego	tropy	nieokreślona
			obr. Krasiejów 279f	rzeka Mała Panew płynąca skrajem kompleksu leśnego	ślady	nieokreślona
			obr. Krasiejów 170g, 184c	brzeg Zbiornika Turawskiego graniczący z lasem	bezpośrednia	nieokreślona
obr. Zbicko 58g, 78o, 79j	potok Jemielnica płynący przez kompleks leśny	odchody	nieokreślona			
			obr. Zbicko 230b, 232b	Potok Jemielnica płynący skrajem niewielkiego kompleksu leśnego	tropy	nieokreślona
ptaki						
a075	Bielik zwyczajny	Haliaeetus albicilla	-	wyznaczone strefy ochronne		2 gniazda
a030	Bocian czarny	Ciconia nigra	-	wyznaczone strefy ochronne		1 gniazdo